

jemu je zaslíbena tak, že ji církev nazývá „Nádobou Ducha svatého“. Maria tak bezvýhradně souhlasila s Božím Duchem, že mohla přivést na svět Boha v Ježíši Kristu.

Kdo chce být křesťanem ve světě, je zároveň povolán přivádět do světa Krista: v tom může jít jen cestou Mariinou. Uctívání Marie není proto pro nás křesťany otázkou vkusu

soukromé zbožnosti, ale existenční otázkou pro naši církev. Mariologie je vlastně mostem od kristologie k eklesiologii, to znamená od učení o Ježíši Kristu k učení o církvi. Pokud nevím, kdo je Maria, pak nevím ani, kdo je Kristus a co je to církev.

kardinál Joachim Meisner: *Dívat se srdcem*

KŘESŤANSTVÍ OD A DO Z

Cisterciáci

Z *Cistercium*, lat. názvu Citeaux, místa, kde roku 1098 sv. Robert, opat z Molesme, založil první opatství mnišského řádu, nazývaného proto cisterciáci. Řád se chtěl navrátit k přísnému dodržování řehole svatého Benedikta a v protikladu k úpadku, který nastal v Cluny, se vyznačoval obrovskou asketickou přísností. Mateřské opatství, založené zásluhou Bernarda z Fontaines, mělo velmi brzy své první čtyři filiální kláštery, a to v La Ferté (1113), v Pontigny (1114), v Clairvaux a v Morimondu (1115). *Abbatess primarii* (opati mateřského opatství) zůstali primasy všech klášterů založených později. Konečně uspořádání provedl třetí opat z Citeaux, Stefan Harding vydáním tzv. *Charta caritatis* (1119), kterou téhož roku schválil papež Kalixt II. Byla v ní přehodnocena ruční zemědělská práce, radikální provádění chudoby a nekompromisní dodržování řehole. Řád se velmi rychle rozšířil a v době smrti sv. Bernarda (1153) měl již 343 opatství po celé Evropě. V roce 1132 vzniklo v Tartu ve Francii první ženské opatství. Ve 14. století se tak cisterciákům nevyhnul určitý úpadek a v 17. století se rozdělili na dvě observance, a to na reformované cisterciáky, tj. přísnou observanci (trapisté), a na cisterciáky pravé a vlastní, čili na observanci obecnou. Střídáma a funkční architektura kostelů a opatství, bez zkrášlení a ozdob, dává vyniknout cisterciácké jednodu-

chosti a čistotě.

Ctihodný

Překlad lat. *venerabilis*, „hodný úcty“. Titul služebníků Božích. Užívá se ho také u těch, kdo zemřeli v pověsti svatosti a jsou proto předkládáni k úctě věřícím v očekávání procesu beatifikace (blahořečení) nebo v jeho průběhu.

Ctnost

Ctnost je trvalá a pevná dispozice konat dobro. Dovoluje člověku nejen konat dobré skutky, nýbrž i vydávat ze sebe to nejlepší. Lidské ctnosti jsou ustálené sklony rozumu a vůle, které řídí naše skutky, vnášejí řád do našich vášní a usměřňují naše chování podle rozumu a víry. Mohou být seskupeny kolem čtyř základních (kardinálních) ctností: mírnosti, moudrosti, spravedlnosti a statečnosti. Jsou to ctnosti lidsky dosažitelné a jsou plody i zárodky dobrých mravních činů. Disponují všechny lidské schopnosti ke spojení se s božskou láskou. Lidské ctnosti vycházejí z ctností božských a uzpůsobují lidské schopnosti pro účast na božském životě. Božské ctnosti se totiž přímo vztahují k Bohu a uschopňují křesťany, aby žili v důvěrném vztahu k Nejsvětější Trojici. Božské ctnosti jsou tři (víra, naděje a láska) a jejich původcem, důvodem i předmětem je Bůh. Jsou základem, duší a charakteristickým rysem mravního jednání křesťana.

HŘIVNA

Informační čtrnáctideník

ŘK farnosti Semily

Číslo 11 21. května 2023

Římskokatolická farnost – děkanství Semily, Komenského nám. 125, 513 01

Děkan: R. D. Jaroslav Gajdošík, tel. 739 909 500

www.farnost.semily.net

Bohoslužby v Semilech se konají v děkanském kostele sv. Petra a Pavla (KO), v kapli sv. Zdislavy na faře (KA), ve filiálním kostele Umučení sv. Jana Křtitele na Koštofranku (KK), v domově důchodců (DD), v kapli sv. Antonína v Chuchelně (CH).

Farnost sv. Petra a Pavla

Pořad bohoslužeb ve farnosti ve dnech 22. 5. – 4. 6. 2023

22. 5.	Po	–	–	–	
23. 5.	Út	KO	18.00	za živé z rodiny Kopalovy a ++ rodiče Novotné	po mši májová pobožnost
24. 5.	St	KA	08.00	za + Josefa Šobáně	
25. 5.	Čt	KA	08.00	na úmysl dárců	
26. 5.	Pá			<i>Památka sv. Filipa Neriho, kněze</i>	
		KO	18.00	za + Miluši Vrabcovou, Rudolfa Mráze a Magdalénu Barbušínovou	po mši májová pobožnost
27. 5.	So			<i>Památka sv. Zdislavy, hlavní patronky litoměřické diecéze</i>	
		DD	13.30	za farní společenství	
		KA	18.00	na úmysl dárců	
28. 5.	Ne			Slavnost SESLÁNÍ DUCHA SVATÉHO	
		KO	08.30	za zdraví a Boží ochranu pro Vladimíra	
29. 5.	Po			<i>Památka Panny Marie, Matky církve</i>	
30. 5.	Út			Svátek sv. Zdislavy, hlavní patronky litoměřické diecéze	
		KA	18.00	za ++ z rodu Foktových	po mši májová pobožnost
31. 5.	St			Svátek Navštívení Panny Marie	
		KA	08.00	za zdraví a Boží požehnání pro Nelu Balušíkovou s rodinou	
1. 6.	Čt			Svátek Ježíše Krista, nejvyššího a věčného kněze	
		KA	08.00	za zdraví a Boží požehnání pro Davidka Devátého	
2. 6.	Pá			Památka sv. Karla Lwangy a druhů, mučedníků	
		KA	18.00	za Boží požehnání pro syna Martina	od 16.30 v svátost smíření na faře
3. 6.	So			<i>Památka sv. Karla Lwangy a druhů, mučedníků</i>	
		DD	13.30	za farní společenství	
		KA	18.00	za ++ Marii a Vendelína Janíkovy	
4. 6.	Ne			Slavnost NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE	
		KO	08.30	za zdraví a Boží ochranu pro Ivanu, za + Antonii Koudelkovou a za dary Ducha Svatého pro Marii, Maru, Annu a Evu	

Hřivna – informační čtrnáctideník vydává ŘK farnost Semily pro vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 18. května 2023. Uzávěrka následujícího čísla: 1. června 2023. Redakce a grafická úprava: M. Kraus. Imprimatur: R. D. J. Gajdošík. Jednotlivé příspěvky zasílejte na adresu kraus.matej@seznam.cz, a to nejpozději do dne uzávěrky dalšího čísla.

NĚKTERÉ ZVYKLOSTI CÍRKVE UŽ NESOUVISÍ S JÁDREM EVANGELIA

Rychlé kulturní změny vyžadují, abychom věnovali ustavičnou pozornost snaze vyjadřovat trvalé pravdy jazykem, který umožňuje rozpoznat jejich neustálou novost. Poněvadž v pokladu křesťanské víry „je jednou věcí podstata... a druhou způsob formulace jejího vyjádření“.

Při naslouchání zcela pravověrné řeči se někdy věřícím v důsledku archaického jazyka dostává něčeho, co neodpovídá pravému evangeliu Ježíše Krista. Ve svatém úmyslu sdělit jim pravdu o Bohu, podáváme jim v určitých okolnostech falešného boha anebo lidský ideál, který není doopravdy křesťanský. Tímto způsobem jsme věrní formulaci, ale nepředáváme podstatu. Toto je nejzávažnější riziko. Pamatuje, že vyjádření pravdy může mít mnoho podob. A obnova vyjadřovacích forem je pro předávání neměnného významu evangelijního poselství dnešnímu člověku nezbytná.

„Vždycky se to dělalo takto...“

Misijně pojatá pastorace vyžaduje, abychom opustili pohodlné pastorační kritérium „vždycky se to tak dělalo“. Vybízím všechny, aby při úkolu současné pastorace a misie směle a kreativně promýšleli cíle, struktury, styl a evangelizační metody vlastních společenství. Protože vytyčení cílů bez odpovídajícího společného hledání prostředků k jejich dosažení je odsouzeno k tomu stát se pouhým fantazírováním.

Církev ve svém neustálém rozlišování může také rozeznat, že její vlastní zvyklosti, které nesouvisí přímo s jádrem evangelia, ale jsou velmi zakořeněny v dějinách, dnes už nejsou interpretovány stejně a jejich poselství zpravidla není vnímáno odpovídajícím způsobem. Mohou být krásné, ale při předávání evangelia neposkytují nyní stejnou službu. Nemějíme strach je zrevidovat.

Zároveň existují církevní normy či předpisy, které mohly být velmi účinné v jiných dobách, ale jakožto nositelé života už nemají stejnou výchovnou sílu. Svatý Tomáš Akvinský zdůrazňoval, že předpisů, které dal Kristus a apoštolové Božímu lidu, „je velmi málo“. S užitím citace svatého Augustina poznamenal, že předpisy, které církev přidala později, je třeba vyžadovat s umírněností, „aby život věřících nebyl obtížný“ a naše náboženství se nestalo otroctvím, neboť „Boží milosrdenství chce, aby bylo svobodné“.

Toto upozornění vyslovené před několika stoletími je děsivě aktuální. Mělo by být jedním z kritérií při přemýšlení o reformě církve a jejího hlásání, které skutečně umožní dosáhnout všech. Pokud se křečovitě držíme jen starých forem život církve se transformuje na muzejní exponát. Vyvíjí se tak záhrobní psychologie, která postupně transformuje křesťany v muzejní mumie.

Inkulturovat křesťanství stále znovu

Netřeba si myslet, že evangelní zvěst je nutné předávat vždy určitými ustálenými formulacemi nebo přesnými slovy, která vyjadřují absolutně neměnný obsah. Vyjadřuje se formami tak odlišnými, že není možné je sepsat či katalogizovat, a jejich kolektivním subjektem je Boží lid s jeho nesčetnými gesty a projevy.

Plyne odtud, že pokud je evangelium vtěleno do určité kultury, nepředává se již jenom zvěstováním od člověka k člověku. To nás přivádí k zamyšlení nad tím, že místní církev musí v zemích, kde je křesťanství menšinou, kromě povzbuzování pokřtěného, aby hlásal evangelium, aktivně prosazovat alespoň počáteční formy inkulturace.

Vposledku je třeba směřovat k tomu, aby kázání evangelia vyjadřované kategoriemi vlastními kultuře, v níž je hlášáno, vyvolávalo

novou syntézu s touto kulturou. Ačkoli jsou tyto procesy vždy pomalé, někdy nás příliš paralyzuje strach. Dovolíme-li pochybnostem a obavám dusit každou neohroženost, může se stát, že namísto toho, abychom byli kreativní, jednoduše z pohodlníme, aniž bychom vyvolali nějaký pokrok, a v takovém případě se nebudeme podílet na historických procesech svojí spoluprací, ale budeme pouhými diváky, kteří přihlížejí neplodné stagnaci církve.

Neříkejme, že je to dnes těžší, je to jen jiné

Je zdrávo pamatovat na první křesťany a početné věřící, kteří byli v průběhu dějin naplněni radostí, oplývali odvahou, byli neúnavní při hlásání a schopní obrovské aktivní odol-

nosti. Někdo si namlouvá, že dnes je to obtížnější. Nicméně musíme uznat, že kontext římské říše nebyl příznivý ani ke zvěstování evangelia, ani k boji za spravedlnost, ani k obraně lidské důstojnosti.

V každém dějinném okamžiku je přítomna lidská slabost, nezdravé hledání sebe, pohodlný egoismus a v posledku žádostivost, která ohrožuje všechny. Tyto skutečnosti jsou vždycky přítomné pod různými převleky; plynou spíše z lidských omezení než z okolností. Neříkejme tedy, že dnes je to obtížnější; je to jen jiné. Spíše se učme od svatých, kteří nás předešli a vyrovnávali se s těžkostmi vlastními své době.

papež František: *Evangelii gaudium*

DUCH SVATÝ NENÍ NĚCO

Duch svatý není něco, ale někdo: Je to živá božská osoba. Jedno z pokušení naší doby, kdy se tolik mluví o různých energiích, je představovat si Ducha svatého jako pozitivní energii, jako teplo či jiný příjemný pocit nebo jako pohonnou hmotu křesťanského života. Duch ale není žádný duchovní benzín ani jen vítr, který občas zaduje do plachet, ani posvátný pták.

Evangelisté při Ježíšově křtu jen popsali, že Duch svatý sestupoval na Krista „jako když se snáší holubice“. Jan Křtitel nejspíš viděl něco slovy neuchopitelného, nepopsatelného.

Duch svatý je osoba, se kterou máme žít v úzkém osobním vztahu jako s blízkým přítelem. A prosíme-li o Ducha svatého, pak bychom měli vědět, že s ním musíme jednat jako s osobou, nemůžeme s ním manipulovat. Ani on s námi nemanipuluje, čeká, až ho pozveme, ctí naši svobodu.

Energii nelze zarmoutit. Ale Písmo říká, že je možné zarmoutit Ducha svatého, tak jako můžeme zarmoutit partnera nebo přítele – tím, že nedáváme prostor jeho lásce (srov. Ef 4,30).

Vojtěch Kodet: *Učednictví*

CESTA MARIINA A DUCH SVATÝ

Mariánská dogmata byla definována, aby byla zajištěna kristologická dogmata, což znamená, že Maria stojí zcela ve službě víry v Ježíše Krista a ve službě církvi. To ostatně lze krásně vyvodit z Nového zákona.

Evangelista Lukáš staví Marii na začátek svého evangelia. Ve svém domě v Nazaretě stojí v adventním očekávání otevřena Božímu Duchu. První biblický obraz Marie, totiž zvěsto-

vání v Nazaretě, je tedy zároveň obrazem Ducha svatého. Její poslední biblický obraz nalézáme ve Skutcích apoštolů: i to je obraz Ducha svatého: Maria stojí s apoštoly ve večeřadle v Jeruzalémě v letničním očekávání Božího Ducha.

První a poslední obraz Marie má co dočinění s Duchem svatým. Lze také říci: kde je Maria, tam je Duch svatý. S ním je cele spojena a